

ABDURRAHİM KARAKOÇ

Ramazan AVCI*

*Artık ne kar yağar ne ben üşürüm,
Ne de saçlarımı dağıtır rüzgâr.
Sağ iken bir günde bin kez ölürdüm,
Şimdi ölüm yoktur, ölümsüzlük var...*

Abdurrahim Karakoç

Özet

Abdurrahim Karakoç, Türk şiirinin son 50 yılına damgasını vurmuş, yüzlerce şairi etkilemiş, şiirleriyle milyonlarca insana ulaşmayı başarmış özü ve sözü bir olan bilge bir halk şairidir.

Bu yazı 7 Nisan 1932 tarihinde Kahramanmaraş'ın Elbistan ilçesinin Celâ köyünde dünyaya gelen; 07.06.2012 tarihinde Ankara'da vefat eden Abdurrahim Karakoç'un hayatı, eserleri, sanatı, edebî kişiliği ile ilgili bilgileri içermektedir.

Anahtar Sözcükler: Abdurrahim Karakoç, şair, şiir, eser, edebî kişilik.

ABDURRAHİM KARAKOÇ

Abstract

Abdurrahim Karakoç is same own and word a wise folk poem who marked the last 50 years of Turkish poetry, affected hundreds poet, managed to reach millions people.

This study contain related to information of live, works, art, literary personality of Abdurrahim Karakoç who was born in Cela village of Elbistan, Kahramanmaraş at 7 April 1932 and die at 07.06.2012 in Ankara.

Keywords: Abdurrahim Karakoç, poet, poem, work, literary personality.

1. Abdurrahim Karakoç'un Öz Geçmişi:

Abdurrahim Karakoç, 7 Nisan 1932 tarihinde Kahramanmaraş'ın Elbistan ilçesinin Celâ köyünde – şimdiki adıyla Ekinözü ilçesinde - doğar. İlkokulu köyünde okur. 23.01.1985 tarihli mektubunda okul ve çocukluk hayatıyla ilgili olarak şu bilgiyi aktarmaktadır:

İlkokulu kendi köyümde dört yılda bitirdim. Birinci sınıfa gittiğim ikinci ayında kaymakam, müfettiş ve o zamanın ilköğretim müdürü olan maarif memuru dediğimiz kişiler gelmişlerdi. Yukarı sınıftakiler bir mevzuyla bilemeyince bana sordular. Ben de bilince beni bir üst sınıfa geçirdiler. O sene de zaten üçüncü sınıfa geçtim. İlkokulu pekiyi derece ile bitirdim.

* Kahramanmaraş Bilim ve Sanat Merkezi Müdürlüğü Müdür Yardımcısı

İlkokulu bitirdikten sonra kuzu güttüm, bağ bahçe işlerine baktım. Zamanı geldi kursa gidip marangozluk öğrendim. Marangozluk yaptım. Fakat bu arada devamlı okudum. Hiçbir yerde bulunmayan kitapları temin eder okurdum. Babam rahmetlik alırdı, ben alırdım, ağabeyim getirirdi. Derken oku, oku, oku... Ben bir okuma hastası olmuştum. İşte bunun üzerine zaten ilkokuldayken şiir yazmaya başlamıştım (Avcı, 1986: 3).

Abdurrahim Karakoç'ta okuma merakı hastalık derecesindedir. O, edebî, siyasî, fikrî, tarihî her türlü kitapları okuduğunu ifade ediyor. Henüz 18 yaşındayken J. J. Rousseau'nun *Emile* adlı eserini okumuştur. Yine Karl Max'ın *Kapital*'ini de o yıllarda okur. Öyle ki yüksekokulu bitirmiş diplomalıların birçoğundan daha fazla kitap okuyarak kendini yetiştirmiş; güçlü gözlemleriyle tecrübe ve birikimlerini temiz Türkçeyle birleştirerek Türk edebiyatının önemli şairleri ve yazarları arasındaki haklı yerini almıştır.

Abdurrahim Karakoç'un babası Ümmet Karakoç, "Ümmet Hoca" diye tanınan, İslamî ilimlere vâkıf, çok güzel halk şiirleri yazan, muhtarlık da yapmış olan aydın bir insandır. Abdurrahim Karakoç'un ve kendisi gibi şair olan diğer kardeşleri Bahaettin, Ertuğrul, Nafiz ve Osman Karakoç'un şiire yönelmesinde Ümmet Karakoç'un rolü büyüktür.

Karakoç, çocuk yaşta Kur'an'ı öğrenir ve okur. Ağabeyi Bahaettin Karakoç bu konuda "Eski elifba yazısını benden daha önce kavradı. Kur'an okurken babam beni sık sık azarlar, Abdurrahim'e ise iltifat ederdi." (Doğuş Edebiyat, 1983: 7).

Abdurrahim Karakoç, askerliğinde paratifo hastalığına yakalanır. Bu hastalık moral bakımından Karakoç'u çok olumsuz etkiler. Bu ruh hâliyle o zamana kadar yazmış olduğu bütün şiirlerini yırtar, atar. Karakoç askerden döndükten sonra bir müddet köyünde marangozluk yapar. 1958 yılında kasabasında henüz kurulan belediyeye imtihan ile muhasebeci olarak girer ve buradan 1982 yılında emekli olur.

Abdurrahim Karakoç, emekliye ayrıldıktan sonra herhangi bir iş ile meşgul olmaz. 1984 yılında sanat hayatını sürdürmek için Ankara'ya taşınır. Ulusal bir gazetede köşe yazarlığı yapar. Bir ara politikaya girer ancak erken ayrılır. Politikaya niçin girip, niçin ayrıldığını bir röportajında şöyle ifade eder: *Allah rızası için girmiştim, Allah rızası için ayrıldım.*

Karakoç, hiçbir yarışmaya katılmamış, ödül karşılığı bu tür yarışmalara karşı çıkmıştır. 100'ün üzerinde şiiri bestelenmiştir. Özellikle Musa Eroğlu tarafından bestelenen "Mihriban", "Unutursun Mihriban'ım", "Omuzumda Sevda Yüğü"; Ekrem Çelebi tarafından bestelenen "Sultanım"; Bayram Bilge Tokel tarafından bestelenen "Dağ İle Sohbet" adlı türküler Türk halk müziğinin klasikleri arasında yer almıştır. Bu türküler, İbrahim Tatlıses, Orhan Hakalmaz, Gülay, Şükriye Tutkun, Gülşen Kutlu, Selda Bağcan gibi ünlü sanatçılar tarafından

yorumlanmıştır. “Tohdur Beğ” adlı şiiri, Âşık Mahzunî Şerif tarafından bestelenerek kasetlere okunmuştur. Hasan Sağındık tarafından pek çok şiiri bestelenmiş, şiirlerinin bazıları İbrahim Sadri, Bedirhan Gökçe gibi sanatçılar tarafından CD'lere okunmuştur.

Abdurrahim Karakoç, 07.06.2012 tarihinde Ankara'da vefat etmiştir.

2. Abdurrahim Karakoç'un Eserleri:

Hasan'a Mektuplar, Fedai Yayınları, 1965, Ankara.

El Kulakta, Maya Yayınları, 1969, Ankara.

Vur Emri, Töre-Devlet Yayınları, 1973, Ankara.

Kan Yazısı, Töre-Devlet Yayınları, 1978, Ankara.

Suları Islatamadım, Ocak Yayınları, 1983, Ankara.

Beşinci Mevsim, Ocak Yayınları, 1985, Ankara.

Dosta Doğru, Ocak Yayınları, 1984, Ankara.

Gökçekimi, Yenisey Yayınları, 1991, Ankara.

Akıl Karaya Vurdu, Ocak Yayınları, 1994, Ankara.

Çobandan Mektuplar, (Sohbet, mektup, röportaj), Ocak Yayınları, 1997, Ankara.

Yasaklı Rüiyalar, Alperen Yayınları, 2000, Ankara.

Gerdanlık – I, Alperen Yayınları, 2000, Ankara.

Parmak İzi, Alperen Yayınları, 2002, Ankara.

Gerdanlık II, Alperen Yayınları, 2002, Ankara.

Gerdanlık – III, Alperen Yayınları, 2005, Ankara.

3. Abdurrahim Karakoç'un Edebî Kişiliği ve Sanatı:

Abdurrahim Karakoç'un edebiyatla ilgisi daha ilkököl yıllarında dedesinin ve babasının şiirlerini okuyup dinlemekle başlamıştır. O, babasından Köroğlu destanını; Yunus'un, Karacaoğlan'ın ve Dadaloğlu'nun şiirlerini dinleyerek, ezberleyerek yetişir. Bundan dolayıdır ki Yunus'un, Karacaoğlan'ın, Seyrani'nin, Ruhsatî'nin, özellikle de Köroğlu ve Dadaloğlu'nun şiirlerini beğeniyle okumuş, şiir kozasının oluşumunda bu şairlerin şiirlerinin etkisinde kalmıştır.

3.1. İlk şiiri:

Abdurrahim Karakoç, hatırlayabildiği ilk şiirini nasıl yazdığını şöyle anlatmaktadır:

“İlkokul sıralarında okurken arkadaşlarımdan birisi ile kavga ettik. Bunun üzerine o arkadaşına şiir yazarak onu hicvettim. Bu şiiri diğer arkadaşlar da okuyunca hicvedilen arkadaşımız hırsından deli olmuştu.” (Avcı, 1986: 7).

3.2. Şiirinin Şekil Özellikleri:

Şiirlerini birkaç istisnai şiir dışında dördlüklerle ve hece vezniyle yazmıştır. Genellikle 11’li hece ölçüsünü ve koşma nazım biçimini kullanan şair, bunun yanı sıra 8’li heceyle de semai biçiminde pek çok şiir yazmıştır.

Karakoç, anlamı feda etmeden heceyi ve kafiyeyle başarıyla kullanan ender şairlerden biridir. Nitekim Karakoç’un vefatından duyduğu üzüntüyü bir dördlükle dile getiren Cemal Safi, Karakoç’un kafiye ve hecedeki ustalığına vurgu yapmıştır:

*“Nasıl ağıt yakalım dinlerken 'Mihriban'ı
Derdimizi dökerek kafiye mi bıraktın?
Hece veznine âşık ettiğin garibanı
Teselli etsin diye Safi'ye mi bıraktın”* Cemal Safi

3.3. Sanat Anlayışı:

*Şiir toprak kokusudur
Şiir damla damla sudur
Ermişlerin duygusudur
Ermeyene anlatılmaz.*

diyerek şiiri tanımlayan Karakoç, âşık tarzı halk şiirine yeni imgeler kazandırmış, taze bir hava vermiştir. O, halk şiirinin tekrarı değil gelişerek devamı olmuştur.

Abdurrahim Karakoç’u, geleneksel Türk şiirinden farklı kılan özelliklerden biri onun halk şiirine kattığı yeni imgeler, benzetmelerdir.

*Beleşler kaplara, uyutmuşlar suları
Ve sermişler iplere, kurutmuşlar suları
Dalmışlar eğlencenin fikirsiz oyununa
Ya toprakta, ya suda unutmuşlar suları* (Suları İslatamadım)

mısralarında olduğu gibi insanı suya benzetmek suretiyle insanların durumlarını ortaya koymaya çalışmıştır. Aşağıdaki imge ve benzetmeler onun geleneksel halk şiirine kattığı yenilikler hakkında bir fikir vermektedir:

Hayat kilim, çile nakış

Dokuyoruz iniş, yokuş (Can Kuran, Vur Emri, s. 51)

Gözlerim yollarda serili kilim

Yüreğim denizde bir garip balık

Yaralı kekliktir ağzımda dilim

Ben kendi türkümü anlamam artık (Kesit, Erguvan, S. 5, s. 6)

Lambamda titreyen alev üşüyor

Aşk kâğıda yazılmıyor Mihriban (Mihriban, Vur Emri, s. 80)

Bir ölünün mezar taşına

Konmuş çelenk olur gurbet akşamı (Gurbet Akşamı, Vur Emri, s. 111)

Karakoç'un hiciv konulu şiirlerinde de eşine az rastlanan benzetmelerle karşılaşmaktayız. O, insanları hicvederken birkaç kelimelik benzetmeyle birçok insanın karakterini karikatürize edebilmektedir.

Kimisi durgun göl, munis bir ırmak

Şişenin içinde coşar kimisi (İnsanlar, Suları Islatamadım, s. 151)

Gözlerimiz kurşun, elimiz bıçak

Severken öldürdük güzellikleri (Güzellikler Katliamı, Konevi, S. 17, s. 19)

Her sanatçının bir idolojisinin bulunduğunu ve sanatçının bu ideolojisini sanatına yansıttığını ifade eden Abdurrahim Karakoç, kendisiyle yapmış olduğumuz mülakatta, sanat, sanatın amacı ve ideoloji ilişkisi hakkında şunları söylemişti:

Her sanat ideallerine hizmet etmekle mükelleftir. Ama bu hizmet sanat olarak yapılır. İdeallerine hizmet etmek gayesiyle yapılan bir sanat zaten basit bir sanatsa idealine de hizmet edemez. Sanat, mükemmel olmalıdır. İdealse güzelse elbette sanat idealin emrinde olacaktır.

Her sanatın ideolojik bir yönü vardır. Mikelanj bir heykel yapar. Kimin heykeli? Musa'nın heykeli. Neden İsa'ninkini yapmaz? Çünkü Yahudi'dir. Leonardo da Vinci, kalkar en büyük katedrali yapar. Niçin cami yapmamıştır? Çünkü onun ideolojisi o idi. Dinine hizmet. Ama Mimar Sinar Süleymaniye'yi yapar. Niçin gidip de bir kilise yapmaz? Çünkü onun inancına aykırı idi. Yahya Kemal'in şiirinde niçin Süleymaniye'de bayram sabahı oluyor da filan yerin bilmem ne yortusu olmuyor? Mehmet Akif niçin Çanakkale şehitleri için şiir yazıyor? Bu şairleri şiiri ideolojisine kurban etmiş diyerek şairliklerini inkâr mı edeceğiz? Ama bu şairlerin şiirlerinde sanat da var ideoloji de (Avcı, 1986: 130).

3.4. Şiirlerinde İşlediği Temalar:

3.4.1. Sosyal Temalı Şiirler:

Prof. Dr. Sadık Kemal Tural, Abdurrahim Karakoç için, “*Abdurrahim Karakoç, 40 yıllık yergi şiirimizi tek başına temsil eder.*” demektedir (Tural, 1982, 150). Gerçekten de Karakoç, toplumsal aksaklıkları, haksızlıkları ve adaletsizlikleri düzeltmek için kalemini silah gibi kullanmıştır. Şiirlerinin büyük bir kısmında sosyal taşlamalara yer veren şairin bu konudaki şiirlerinin kaynağı darbeciler, demokrasi maskaralığı, adaleti katleden hukukçular, görevini yapmayan siyaset ve kamu görevlileri, her türlü yolsuzluk ve haksızlıklar olmuştur. Sosyal hicivlerinden dolayı hakkında 30’a yakın dava açılmış, bu davalarda avukat tutmayarak kendi kendini savunmuş ve hepsinden de beraat etmiştir.

Şiirin edebî çerçevesinde ele aldığı mizahî anlatımla Anadolu insanının hak ve hukukunu aramış, bu cenahtaki insanların hal-i ahvalini, dertlerini, aşkını yine onların temiz Türkçesiyle ortaya koymuştur:

Karakoç, özellikle İsyanlı Sükût, Tohdur Beğ, Hakim Beğ, Mebus Beğ adlı şiirleriyle halkın sözcüsü olarak duygularına tercüman olmuş, bu şiirlerle halkın gönlünde taht kurmuştur.

Varmıştı makama arz-ı hâl için

“Bey” dedi, yutkundu, eğdi başını

Bir azar yedi ki oldu o biçim

“Şey” dedi yutkundu, eğdi başını (İsyanlı Sükût, Vur Emri, s. 190)

mırsalarıyla başlayan İsyanlı Sükût adlı şiirde halkı horlayan kamu yöneticileri;

Yedi baş horanta yıkık hânede

Tüm kazancım bini bulmaz senede

Yüz pangunut helal olsun gene de

Ben nereyim, beşyüz nere tohdur beğ (Tohdur Beğ, Vur Emri, s. 345)

dörtlüğünün yer aldığı “Tohdur Beğ” şiirinde vatandaştan önce parayı muayene eden doktorlar;

Gene tehir etme üç ay öteye

Bu dava dedemden kaldı hakim beğ

Otuz yıl da babam düştü peşine

Siz sağolun o da öldü hakim beğ (Hakim Beğ, Vur Emri, s. 347)

dörtlüğünün yer aldığı şiirde davaları bir türlü bitiremediği, sonuçlandıramadığı için vatandaşa eziyet çektiren adalet mekanizması;

*Çalışa çalışa kuruyor kanım
Vergi şeleşinden çıkıyor canım
Sen insansın amma ben de insanım
Yolunacak kaz belleme mebus beğ* (Mebus Beğ, Vur Emri, s. 349)

dörtlüğünün yer aldığı şiirde görevini yapamayan siyasîler vatandaşın bakış açısıyla ve diliyle hicvedilir.

Karakoç, 1960-1963 yılları arasında yazdığı şiirlerden oluşan *Hasan'a Mektuplar* adlı ilk eserinde mektup usulü şiir tarzını denemiş ve bunda da oldukça başarılı olmuştur. Şair bu şiirlerde âdeta yaşadığı dönemin zihniyetini ortaya koyar, fotoğrafını çeker. Onun şiir serüveninde 1960 sonrası Türkiye'sinin günümüze kadarki kültürel, sosyal, sanatsal, iktisadî, siyasî alanlarda yaşadığı değişimin şiirle karikatürize edilmiş hikâyelerini görmek mümkündür.

*Sabrın sonu selamettir, diyerek
Sabırları dalda çürüttük tek tek
Yeter yüreklerde sızı beklemek
Bu çilekeş millet gülmeli Hasan* (Hasan'a Mektup 2, Vur Emri, s. 143)

Karakoç, sosyo-ekonomik bakımdan fakir olan halkın dertlerini kendine dert edinir:

*Düşündü kış yakın, evde odun yok
Tenekede tuz yok, çuvalda un yok
Yok yoka karışmış, tuz yok, sabun yok
Avrat "Bayram" dedi, eğdi başını,
Adam "evet" dedi, sıktı dişini*

(Bayramlar Bayram Ola, Suları Islatamadım, s. 57)

Karakoç, sosyal taşlamalara niçin yer verdiğini, zaman zaman mısralarında dile getirir:

*Karışmamak var ya, kuruya, yaşa
İndimde şeytana dostluktur, haşa
Vaktinde zalimi tutmazsam taşta
Mazlumun hayâli yakamdan tutar* (Mesela, Gökçekimi, s. 150)

Abdurrahim Karakoç'la yaptığımız bir mülakatta, şiirlerinde taşlamalara neden bu kadar yer verdiğini sorduğumuzda şu cevabı verir:

Efendim, bülbülden, gülden, tabiattan, geceden, yıldızdan, aydan, şafaktan, aşktan söz etseydin bundan daha iyi olurdu diyenler var. Ben onlara fırsat bulamadım ki.. O dedikleri âlemi bulabilmek için bu kötülüklerin yıkılması lazım. Ben bunlara vura vura oraya gitmek

istiyorum zaten. Kötülükleri yıkayım ki o güzelliklere varabileyim. Yılan taşlamaktan bülbül sesi dinlemeye vakit bulamadım. (Avcı, 1986: 10).

3.4.2. Dinî Temalı Şiirler:

Muhammed Resuldür, Allah bir dedik

Beş vakit dilimiz Mevlâ'ya gider

Hazreti Kuran'ı rehber eyledik

İnşallah yolumuz Mevlâ'ya gider (İslam Yolu, Vur Emri, s. 43)

mısralarıyla İslam dinine bağlılığını ifade eden Abdurrahim Karakoç, zaman zaman Allah ve kâinât üzerinde düşünür. Bu düşünce onu İslam felsefesine veya tasavvufa yöneltir:

Ölçtüm ve düşündüm inceden ince

Sıyrıldı kılıftan “son” ile “önce”

Manalar zihnimde şekillenince

Ben beni aynada yitirdim anam. (Maya, Vur Emri, s. 119)

“Son” ile “önce”yi düşünen şair, sonunda aşkın kaynağı olan Mutlak Hakikat’i bulur:

Önce kökü dalda, dalı çiçekte

Çiçeği meyvede, meyveyi renkte

Var olan her şeyi bir çekirdekte

Onu da Mevlâ'da yitirdim anam (Maya, Vur Emri, s. 119)

“Dönüş adlı şiirde de beşerî aşktan İlahî aşka geçişin hikâyesini anlatır:

Bunca yıldır bir hiçliğe

Gittim sana geliyorum

Yeter artık döne döne

Bittim sana geliyorum (Dönüş, Vur Emri, s. 68)

Karakoç’un dinî temalı şiirlerinde dini öğretmekten ziyade dini sevdirmek ve din üzerinde düşündürmek amacı vardır. “Küçük Sınav” adlı şiirde insanın yaratılışını tesadüfe bağlayanlara şu soruları sorar:

Ana, baba vesiledir ortada

Kim gönderdi, nasıl geldin, de hele

Et, kemik, kan mevcut durur mevtada

Eksilen ne? Niye öldün? De hele. (Küçük Sınav, Kan Yazısı, s. 103)

Yaşadığı devirde insanların dine olan kayıtsızlıkları Karakoç’u üzmektedir:

İnancı yok “çağdışı” der kibleye

Secde yapar dolar ile rubleye (Çağ İçi, Kan Yazısı, s. 106)

Karakoç, bütün olumsuzluklara rağmen Allah’a sığınır, af ve mağfiret diler:

Şer mülküne açtık hasır

Sırtımızda günah, kusur

Nefsimize olduk esir

Bizi sen kurtar Allah’ım (Münacat, Suları Islatamadım, s. 166)

3.4.3. Millî Duyarlılık Temasını İşleyen Şiirler:

Abdurahim Karakoç, bir dava şairidir. Tıpkı Mehmet Akif Ersoy gibi davası için yaşamış, bu uğurda eğilmemiş, bükülmemiş; söyleyeceklerini eğmeden, bükmeden dosdoğru söylemiştir.

Ben milletim uğruna adamışım kendimi

Bir doğrunun imanı, bin eğriyi düzeltir

Zulüm Azrail olsa, hep Hakk’ı tutacağım

Mukaddes davalarda ölüm bile güzeldir. (Dava Felsefem, Vur Emri, s. 10)

Onun davası, yukarıdaki dörtlükte de belirtildiği gibi Türk devletinin ve milletinin birliği ve bekasının daim olması için çalışmak; hakkın üstün kılınmasını sağlamak, mazlumların sesi ve nefesi olmaktır.

Karakoç, Türk gençliğine millî şuur aşıl原因an şiirleriyle bir millî şairdir. Türk gençlerine kültürel değerlerine sahip çıkmaları, kültürleriyle gurur duymaları, daima çalışmalarını için telkinlerde bulunur:

Vaktiken çadır kur aşk diyarına

Her şeyin sahibi sensin yarına

Yumruğu Türklüğün düşmanlarına

Vuracak güçtesin, zayıfım sanma (Zayıfım Sanma, Kan Yazısı, s.26)

Uyuşukluk şifa bulmaz illettir

Korkaklık en adi, en pis zillettir

Adalet ne güzel, ne hoş nimettir

Hep doğruyu bulacaksın tamam mı? (Tamam mı, Vur Emri, s. 37)

O, şiirlerinde birlik ve beraberlik çağrısı yapar:

Allah bir, vatan bir, bayrak bir beden

Yanlış yola sapmayalım bilmeden

Doğu, batı diye ayırmak neden

Kardeşiz, tek vücut, tek bir milletiz. (Birlik, Suları Islatamadım, s. 50)

3.4.4. Tabiat Temalı Şiirler:

Abdurrahim Karakoç, bazı şiirlerinde tabiatı konu edinmiştir. Bu şiirlerinde şekil ve muhteva bakımından gelenekten ayrılmamış, fakat yeni imgelerle halk şiirine taze bir söyleyiş kazandırmıştır. Geleneksel halk şiirinin değişmez dekorlarından olan dağların Karakoç'un nezdinde de özel bir yeri ve anlamı vardır:

Dağ adamı derler cahil olana

İsyân et Karakoç sen bu yalana

Ölen öldü, sıra geldi kalana

Hak için hakkını ara dağların

(Severim Bir Dağı Bir de Yiğidi, Vur Emri, s. 112)

Karakoç, dağı kayadan, ağaçtan ibaret görmez. Dağ, dosttur, arkadaşdır, sırdaştır onun şiirinde. Bazen dağ ile hasbihal eder, ona sorular sorar:

Hiç başın ağrır mı, yoruldun mu hiç?

Birine küstün mü, darıldın mı hiç?

Sevdin mi, öptün mü, sarıldın mı hiç?

Hasret nedir, ne değildir, de hele. (Dağ ile Sohbet, Suları Islatamadım, s. 96)

Karakoç, bir Anadolu insanı olduğu için baharı Anadolu'da yaşamak ister. Kalemî, gönlü ile birlikte Anadolu'yu yöre yöre, il il dolaşarak tüm güzellikleriyle renk renk tablolar hâlinde şiirleştirir.

İlkbaharı geldi Anadolu'nun

Silifke'de çiçek açtı nar şimdi

Her tarafı yeşillendi Bolu'nun

Sultandağı benek benek kar şimdi (Anadolu'da Bahar, Vur Emri, s. 108)

Karakoç, doğadaki kirlenmeye ve doğa katliamına da dikkat çeker:

Suyumuzda mikrop, havamızda kir

Ülkeden kaldırdık güzellikleri

Çıplak dağlar utancından eğilir

Kökünden yoldurduk güzellikleri

İnce hesaplarla biz bizi yerken

Ya sabah geç geldi, ya akşam erken

Saksı, vitrin, kafes, akvaryum derken

Zindana doldurduk güzellikleri

(Güzellikler Katliamı, Konevi, Mart 1985, S. 25, s. 19)

3.4.5. Aşk ve Gurbet Temalı Şiirler:

Abdurrahim Karakoç, bir dava şairi olduğu kadar aşk şairidir. Aşk konusunu alan şiirlerinde coşkunu bir lirizm hakimdir. Bu şiirlerin en tanınmış ve en sevileni şüphesiz “Mihriban” şiiridir. Mihriban, onun şiirlerinde çağımızın Leylası olmuştur.

Sarı saçlarına deli gönlümü

Bağlamışlar çözülüyor Mihriban

Ayrılıktan zor belleme ölümü

Görmeyince sezilmiyor Mihriban (Mihriban, Vur Emri, s. 80)

Aşk hakkındaki görüşlerini, “*Aşk, bitmeyen sonsuz bir sevgidir. Ama bu sevgide, bedenî bir arzu olursa ben bunun karşındayım. Yani maddî arzunun dışında, hiç ölmeyen, başlangıcı ve sonu olmayan güzel bir sevgi, saf ve samimi*” şeklinde açıklayan şairimize yukarıdaki şiirde geçen Mihriban’ın kim olduğunu sorduğumuzda “*Mihriban diye hayatımda tanıdığım kimse yok. Bu sembol bir isimdir. O isimde kimseyi tanımış değilim. O, hayalimdeki öyle bir şey ki, işte olmamış, gerçekleşmemiş. Belki de Jan Jak Rousseau’nun Emil’i gibi bir şey.*” cevabını vermiştir (Avcı, 1986: 10).

Şair, aşkı açıklarken, saf, samimi, duru bir Türkçe kullanıyor:

Aşk deyince anlattığı her şeydir

Öldürdükçe tadı gelen bir şeydir

Azrail’e can vermesi zor şeydir

Sen istersen sana vermek ne güzel (Hayal ve Gerçek, Vur Emri, s. 100)

Karakoç, sevgilisinin, üzerinde bıraktığı intibaları su, çiçek gibi saflığı, temizliği, güzelliği temsil eden müşahhas varlıklarla anlatıyor:

Sen çamlı dağlarda ağaran başak

Sen duru göllerin nilüferisin

Sen engin ovada sararan başak

Sen umut kaynağı, alın terisin (Sen, Vur Emri, s. 60)

Onun şiirlerinde gurbet teması en güzel anlatımını bulur.

Yıldızlar birer sal, gök derya gibi

Renk başka, gölgeler ejderha gibi

Kalbimin içinde bir yara gibi

Çekilmez dert olur gurbet akşamı (Gurbet Akşamı, Vur emri, s. 111).

Ardıçlı dağlardan sökerken şafak

Nasıl ki dalından düşer bir yaprak

Senin de son göçün öyle olacak

Ölürsen kimseler duymaz Mehmed'im

(Kimsesiz Mehmetlere, Vur Emri, s. 36)

4. Abdurrahim Karakoç'un Türkçesi:

Edebiyatın, dolayısıyla şiirin malzemesi dildir. Şair ise bu malzemeyi en güzel şekilde kullanan, geliştiren, zenginleştiren dil işçisidir. Abdurrahim Karakoç, ses bayrağımız olan Türkçenin bayraktarıdır. Pürüzsüz, dolaysız, sade ve akıcı Türkçesiyle ördüğü şiirler okuyucunun kolayca ezberlemesini sağlamıştır. Herhalde günümüzde Abdurrahim Karakoç'un şiiri kadar ezberlenen başka bir şairin şiiri yoktur.

Karakoç, dilin bir nehir gibi geçmişten geleceğe akmasını, ancak akarken bulanmamasını, yatağının değiştirilmemesini, temiz tutulmasını, geçmişle gelecek arasında bir köprü olmasını istiyor. Bu konuda şu örneği veriyor: “*Atatürk'ün Nutuk adlı eserini Söylev hâline getirdiler. Okuyup anlayamıyorum. Dolayısıyla ben o söylevleri artık okumuyorum. Daha doğrusu okuyamaz oldum. Nutuk'u anlıyordum. Eskisi güzeldi. Benim dilimdendi. Benim gibi birçokları da okumaya bırakacak. Yeni bir dil bilenler de eskileri unutacak. Ortada bir ikilik doğacak.*”

5. Sonuç:

Abdurrahim Karakoç, Türk şiirinin son 50 yılına damgasını vurmuş, yüzlerce şairi etkilemiş, davasını şiir diliyle milyonlarca insana ulaştırmayı başarmış özü ve sözü bir olan bilge bir halk şairidir.

Hicivleriyle yanlışı göstermiş, koçaklama türündeki şiirleriyle gençlere ilham kaynağı olmuş, Mihriban gibi şiirleriyle Anadolu insanının saf ve samimi sevgisini dile getirmiştir.

Halk şiiri geleneğine zenginlik katmış, heceyi doruğa taşımış olan Türkçenin bu büyük ustası, Türkçe var olduğu sürece dillerde ve hafızalarda yaşayacaktır.

Kaynaklar:

- AVCI, R. (1986). *Halk Şairi Abdurrahim Karakoç, Hayatı, Sanatı ve Şiirleri*. Yayımlanmamış Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Erzurum.
- AVCI, R. (2008). *Kahramanmaraşlı Şairler Antolojisi*. Ankara.
- TURAL, S. K. (1982). *Zamanın Elinden Tutmak*. İstanbul.